

Instanța de insolabilitate: Curtea de Apel Chișinău (B. Bîrca)

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Oleg Sternioală
Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Rodica Cernov, prin intermediul avocatului Sorin Corceac,

în cauza la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Beruf-Auto”, în procedura falimentului-Andrei Botnari împotriva terțului poprit Rodica Cernov cu privire la validarea popririi,

împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

Prin hotărârea din 14 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Beruf-Auto” și a fost intentată procedura accelerată de restructurare în privința SRL „Beruf-Auto”; a fost desemnat în funcția de administrator provizoriu Andrei Botnari.

Prin încheierea din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost dispusă intrarea imediată în faliment în vederea lichidării patrimoniului SRL „Beruf-Auto” și distribuirii produsului rezultat, cu dizolvarea debitorului; în funcția de lichidator SRL „Beruf-Auto” a fost desemnat Andrei Botnari.

La 03 august 2017, lichidatorul SRL „Beruf-Auto”, în procedura falimentului-Andrei Botnari a depus cerere împotriva terțului poprit Rodica Cernov, solicitând validarea popririi și încasarea de la Rodica Cernov în beneficiul SRL „Beruf-Auto” a sumei de 200000 lei.

În motivarea cererii s-a invocat că fiind persoană responsabilă de valorificarea și lichidarea masei debitoare a SRL „Beruf-Auto” a înaintat terțului poprit somația nr. 19 din 18 iulie 2017 de înființare a popririi prin care a solicitat terțului poprit să achite datoria acumulată față de debitorul insolubil în sumă de 200000 lei.

A menționat că la 24 iulie 2017 Rodica Cernov a expediat o explicație în adresa lichidatorului SRL „Beruf-Auto” prin care a comunicat că la data de 17 martie 2014 între SRL „Beruf-Auto” și Valeriu Cernov a fost încheiat un antecontract de vânzare-

cumpărare a imobilului amplasat pe str. Calea Ieșilor, nr. 14/2, mun. Chișinău, iar suma în mărime de 200000 lei a fost achitată cu titlu de arvună pe acest contract.

A indicat lichidatorul că, conform ordinului de plată nr. 208 din 19 iunie 2013 și ordinului de plată nr. 227 din 25 iunie 2013 beneficiarul plății este anume Rodica Cernov, iar destinația plății este plata în avans pentru imobil conform contractului 01/18 iunie 2013.

A declarat că, SRL „Beruf-Auto”, în limite legale, inclusiv și în termeni legali, este în drept să solicite executarea obligațiilor pecuniare restante. Temeiul solicitării creanței în sumă de 200000 lei se confirmă prin datele de evidență contabilă. În opinia lichidatorului, cererea de validare a popririi este depusă în termen, invocând în acest sens prevederile art. 575 alin. (1) Cod civil și în speță obligația este susceptibilă de executare imediată. Astfel, Rodica Cernov este în drept de a-și executa obligația în orice moment, iar creditorul SRL „Beruf-Auto” este obligat să primească executarea propusă de către debitor. La rândul său creditorul SRL „Beruf-Auto” este îndreptățit de a cere executarea obligației în orice moment de la data nașterii raportului juridic obligațional, iar debitorul este obligat de a o executa în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de validare a popririi depusă de lichidatorul SRL „Beruf-Auto” –Andrei Botnari; s-a validat poprirea privind încasarea de la Rodica Cernov în beneficiul SRL „Beruf-Auto” a datoriei în sumă de 200000 lei și s-a încasat de la Rodica Cernov în beneficiul SRL „Beruf-Auto” datoria în sumă de 200000 lei; s-a încasat de la Rodica Cernov în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 6000 lei.

La 28 decembrie 2017, Rodica Cernov, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, a declarat recurs împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, soluționarea prin decizie a problemei în fond cu emiterea unei noi hotărâri de desființare a popririi înființată prin somația nr. 19 din 18 iulie 2017 a lichidatorului SRL „Beruf-Auto”-Andrei Botnari și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea recursului se invocă că instanța de insolvabilitate nu a aplicat Legea ce urma a fi aplicată și concomitent a aplicat o normă ce nu era aplicabilă speței.

Menționează că, soluția adoptată de instanța de insolvabilitate s-a datorat lipsei unei legături de cauzalitate între contractul prezentat de intimat, încheiat de SRL „Beruf-Auto” cu Valeriu Cernov și dispozițiile de plată în temeiul cărora în beneficiul recurenteii a fost achitată suma de 200000 lei, motiv pentru care instanța a considerat necesar de a aplica prevederile art. 1389 alin. (1) Cod civil, însă inaplicabil în speță.

Relevă că, conform antecontractului de vânzare- cumpărare nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013 încheiat între Rodica Cernov, în calitate de vânzător și SRL „Beruf-Auto”, în calitate de cumpărător, părțile contractante au ajuns la acordul privind procurarea de către SRL „Beruf-Auto” a terenului de pământ destinat pentru construcții, cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața totală de 0,1661 ha și clădirea administrativă cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 564,7 mp, amplasate pe xxxxx, urmând ca contractul de vânzare-cumpărare să fie încheiat până la 30 aprilie 2014. Conform pct. 4 al contractului indicat părțile au stabilit de comun acord că valoarea imobilelor vizate constituia 2000000 lei, dintre care suma de 300000 lei

urma a fi achitată de intimat cu titlu de arună prin transfer bancar până la 25 iunie 2013, iar restul sumei- eşalonat în perioada 02 iulie 2013-06 august 2013. Prin ordinele de plată ale intimatului nr. 208 din 19 iunie 2013 și nr. 227 din 25 iunie 2013, acesta a achitat recurenteii sumele de câte 100000 lei și în total suma de 200000 lei.

Declară că, instanța de fond nu a luat în considerare că sumele nominalizate au fost achitate de către intimat în baza contractului nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, ce nu a fost prezentat instanței de către intimat, astfel încât instanța eronat a constatat lipsa temeiului legal de efectuare a transferurilor nominalizate în beneficiul recurenteii. În speță este cert că transferurile vizate au fost efectuate în vederea realizării raportului juridic civil obligațional instituit în baza contractului nominalizat.

În contextul art. 631 alin.(1), (2), art. 633 alin.(1), 514, 572 alin.(1), art. 602 alin.(1), (2) Cod civil, indică recurenta că intimatul nu și-a executat obligațiunile asumate în baza antecontractului sus-indicat și nu a achitat sumele prevăzute de părți. Astfel anume acesta se face vinovat de nerealizarea acordului de arună, situație ce-i oferea dreptul de a păstra arvuna achitată de intimat conform art. 633 alin. (1) Cod civil. În consecință, deoarece dreptul de a nu restitui arvuna achitată de intimat este prevăzută de Lege, aceasta nu poate fi obligată să o restituie în lipsa unei dispoziții legale sau contractuale ce ar obliga recurenta să restituie arvuna încasată, situație ce denotă că lipsește vreun temei legal pentru restituirea arvunei achitate de intimat în baza ordinelor de plată sus-indicate. Astfel, dispozițiile art. 1389 alin. (1) Cod civil invocate de instanța de fond sunt inaplicabile speței, deoarece conform acestei norme restituirea prestației poate avea loc doar dacă aceasta a avut loc fără temei legal sau contractual. Din cele expuse rezultă că s-a încasat suma de 200000 lei cu titlu de arună în baza acordului de arună nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013 și în urma neexecutării obligațiunilor asumate de către intimat care în acest mod se face responsabil de neexecutarea acordului, recurenta nu poate fi obligată să restituie suma arvunei încasate.

Remarcă recurenta că, indiferent de netemeinicia pretențiilor înaintate, după cum s-a indicat *supra*, intimatul s-a adresat în instanță cu cererea de validare a popririi cu depășirea termenului de prescripție instituit de art. 267 alin. (1) Cod civil, motiv pentru care se întrunesc temeiurile prevăzute de art. 271 Cod civil pentru aplicarea acestuia, termenul dat fiind omis inclusiv la data înaintării somației de înființare a poprii. Deoarece art. 281 alin. (1) Cod civil prevede că după expirarea termenului de prescripție extincțivă, debitorul poate refuza executarea obligației, este cert că validarea poprii nu putea fi realizată de prima instanță și pentru motivul expirării termenului de prescripție, deoarece art. 126 al Legii insolvenței se referă la posibilitatea validării poprii în privința creanțelor valide și exigibile, condiție nerealizată în cazul dat. Subsecvent relevă că în cazul dat nu există nici un temei legal sau contractual de încasare a sumei de 200000 lei, motiv pentru care soluția instanței de fond este eronată. Or, în contextul prevederilor art. 126 alin. (11) al Legii insolvenței raportate la circumstanțele expuse, nu datorează intimatului nici o sumă de bani, inclusiv suma în privința căreia a fost validată poprirea, motiv pentru care se întrunesc temeiurile legale pentru desființarea poprii instituite de lichidatorul SRL „Beruf-Auto” prin somația nr. 19 din 18 iulie 2017.

Consideră că referirile primei instanțe la antecontractul nr. 1 din 17 martie 2014 sunt eronate, deoarece acesta este irelevant pentru soluționarea prezentei cauze în contextul în care clauzele acestuia, stabilite cu coproprietarul devălmaș, nu anulează raportul juridic instituit în baza antecontractului nr. 01- 18/06/2013 din 18 iunie 2013 și astfel, nu instituie obligația de a restitui intimatului arvuna achitată de acesta în baza antecontractului nr. 01- 18/06/2013 din 18 iunie 2013, dimpotrivă dispozițiile art. 633 alin. (1) Cod civil instituie inadmisibilitatea restituirii arvunei în condițiile în care neexecutarea contractului este imputabilă intimatului.

Instanța de insolvabilitate eronat a făcut trimitere la explicațiile Rodicăi Cernov din 24 iulie 2017, deoarece acestea din urmă au fost oferite rezultând din datele indicate de către lichidator în somația acestuia din 18 iulie 2017, în care nu a fost specificat nici antecontractul la care se referea lichidatorul, nici ordinele de plată corespunzătoare, recurenta fiind indusă în eroare cu referire la contractul pe care își întemeia pretenția. În lipsa unei obligații legale sau contractuale de restituire a arvunei, este cert că nu înregistrează nici o datorie față de intimat și poprirea a fost eronat înființată de către lichidator și greșit a fost validată de către prima instanță, ceea ce presupune necesitatea desființării proprii.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvabilitate a adoptat hotărârea contestată la data de 15 noiembrie 2017, iar Rodica Cernov, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, a declarat recurs la data de 28 decembrie 2017.

Materialele cauzei atestă că dispozitivul hotărârii din 15 noiembrie 2017 a fost pronunțat în lipsa Rodicăi Cernov, iar hotărârea a fost expediată Rodicăi Cernov la 05 decembrie 2017 conform scrisorii de însoțire (f.d.30 în scrisoare se menționează copia încheierii), însă date despre recepționarea acesteia prin intermediul poștei lipsesc. Conform mențiunii efectuate pe coperta dosarului, avocatul Sorin Corceac a primit copia hotărârii la data de 13 decembrie 2017. Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în recurs, în raport cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Rodica Cernov, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, cu casarea hotărârii contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvabilitate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de

către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 5 alin.(2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvență va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Colegiul relevă că prin hotărârea din 14 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Beruf-Auto” și a fost intentată procedura accelerată de restructurare în privința SRL „Beruf-Auto”; a fost desemnat în funcția de administrator provizoriu Andrei Botnari.

Prin încheierea din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost dispusă intrarea imediată în faliment în vederea lichidării patrimoniului SRL „Beruf-Auto” și distribuirii produsului rezultat, cu dizolvarea debitorului; în funcția de lichidator SRL „Beruf-Auto” a fost desemnat Andrei Botnari.

Conform art. 2 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, masă debitoare reprezintă bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

Conform art. 39 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului.

Conform art. 66 alin.(1) lit. 1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, una din atribuțiile principale ale administratorului insolvenței este colectarea datoriilor față de debitor și recuperarea silită a bunurilor debitorului aflate în posesiunea unor terți.

Conform art. 126 alin.(1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Conform alineatului 2 al aceluiași articol, poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

Materialele cauzei atestă că lichidatorul SRL „Beruf-Auto”, în procedură falimentului, a expediat în adresa Rodicăi Cernov la data de 18 iulie 2017 somația

nr. 19, recepționată la 27 iulie 2017 (f.d.9), prin care a solicitat, în termen de 5 zile de la data comunicării popririi, achitarea direct pe contul bancar de acumulare al SRL „Beruf-Auto”, în procedura falimentului, a sumei de 200000 lei, gestionat de către lichidatorul Andrei Botnari (f.d.8).

Conform art. 126 alin.(9) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă terțul poprit nu-și îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

Astfel, prin cererea depusă la 03 august 2017 împotriva terțului poprit Rodica Cernov, lichidatorul SRL „Beruf-Auto”, în procedura falimentului-Andrei Botnari a solicitat validarea popririi în sumă de 200000 lei și încasarea de la Rodica Cernov în beneficiul SRL „Beruf-Auto” a sumei de 200000 lei (f.d.3-6).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de insolabilitate pripit a ajuns la concluzia privind temeinicia cererii lichidatorului SRL „Beruf-Auto”-Andrei Botnari prin validarea popririi și încasarea de la Rodica Cernov în beneficiul SRL „Beruf-Auto” a sumei de 200000 lei prin hotărârea din 15 noiembrie 2017 (f.d.21-25). Instanța de insolabilitate nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Colegiul menționează că instanța de insolabilitate constatând temeinicia cererii privind validarea popririi a reținut că nu este legătură causală între ordinele de plată prezentate de către lichidatorul SRL „Beruf-Auto” și explicațiile Rodicăi Cernov (ca răspuns la somație), deoarece sumele conform ordinului de plată nr. 208 din 19 iunie 2013 și ordinului de plată nr. 227 din 25 iunie 2013 ar fi transmise ca plată în avans conform contractului din 18 iunie 2013, pe când conform antecontractului din 17 martie 2014 se indică despre faptul că banii în sumă de 200000 euro vor fi transmiși ca arvună până la 17 aprilie 2014 și 17 mai 2014.

La acest capitol, recurenta a invocat că instanța de insolabilitate nu a luat în considerare că sumele nominalizate au fost achitate în baza contractului nr.01-18/06/2013 din 18 iunie 2013 care nu a fost prezentat instanței.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de insolabilitate cu toate că a constatat că sumele încasate conform ordinelor de plată ar fi transmise ca avans în baza contractului din 18 iunie 2013, nu a solicitat prezentarea acestui contract întru examinarea acestuia, inclusiv condițiilor acestuia, pentru a determina definitiv temeinicia pretențiilor înaintate.

Or, la caz instanța de insolabilitate s-a axat pe poziția lichidatorului precum că un astfel de contract nu a fost depistat în contabilitatea debitorului. Totodată, instanța a constatat că terțul poprit nu și-a valorificat dreptul de a depune probe în confirmarea faptului că a primit sumele legal, întemeiat și nu a prezentat contractul indicat în ordinele de plată, însă a reținut poziția terțului poprit conform explicației la somația de înființare a popririi.

Colegiul reiterează că în ordinele de plată se indică expres despre contractul nr.01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, ceea ce denotă că instanța de insolabilitate urma a examina cauza multiaspectual și obiectiv, deoarece chiar și în condițiile când fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele care le invocă (art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă), nu este exclusă obligația instanței de a examina cazul

complet. De altfel, indicarea contractului nr.01-18/06/2013 din 18 iunie 2013 în ordinele de plată, deja presupunea existența acestuia și era de obligația lichidatorului de a infirma sau după caz confirma acest fapt prin probe concludente.

Colegiul notează că la cererea de recurs a fost anexată copia autenticată de avocatul recurente Sorin Corceac a antecontractului nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013 de vânzare a bunului imobil, încheiat între SRL „Beruf-Auto”, în calitate de vânzător promitent și Rodica Cernov, în calitate de cumpărător promițator. Conform acestui contract vânzătorul promitent s-a obligat să vândă, iar cumpărătorul promițator s-a obligat să cumpere imobilul ce constă din terenul destinat pentru construcții cu număr cadastral xxxxx, cu suprafața totală de 0,1661 ha și clădirea administrativă cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 564,7 mp, amplasate pe xxxxx. Contractul de vânzare-cumpărare va fi încheiat până la 30 aprilie 2014. În final semnează cu calitatea de vânzător promitent-Rodica Cernov, iar cu calitatea de cumpărător promițator-SRL „Beruf-Auto” (f.d.38).

Totodată, instanța de insolvență urma să determine care este soarta antecontractului nr.01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, în condițiile când la data de 17 martie 2014 în privința aceluiași imobil se încheie antecontractul nr. 1 de vânzare-cumpărare a bunului imobil, doar că deja între Valeriu Cernov, în calitate de vânzător promițator și SRL „Beruf-Auto”, în calitate de cumpărător promitent.

Conform ambelor antecontracte atât din 18 iunie 2013, cât și din 17 martie 2014, dreptul de proprietate aparține „vânzătorului promitent” conform contractului de vânzare-cumpărare nr.13879 din 29 iunie 2010 (f.d.28,13).

Colegiul relevă din textul ordinelor de plată din 19 iunie 2013 și din 25 iunie 2013 se distinge că suma de 100000 lei și respectiv 100000 lei constituie „plata în avans pentru imobil conform contractului 01-18/06/2013 din 18.06. 2013”, însă SRL „Beruf-Auto” figurează cu calitatea de plătitor, iar Rodica Cernov cu calitatea de beneficiar (f.d.10-11), în condițiile când conform antecontractului nr.01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, SRL „Beruf-Auto” figurează în calitate de vânzător promitent și Rodica Cernov figurează în calitate de cumpărător promițator și, în final, semnează cu calitatea inversă.

Concomitent Colegiul precizează că conform pct. 4 din antecontractul nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, se specifică că 300000 lei din contul costului (prețului) de 2000000 lei, stabilit de comun acord vor fi transmiși ca arună prin transfer [...] până la 25 iunie 2013 (f.d.38).

Instanța de insolvență a concluzionat că terțul poprit a dobândit această sumă fără temei legal și s-a îmbogățit cu suma de 200000 lei fără justă cauză, invocând prevederile art. 1389 alin.(1) Cod civil.

Colegiul notează că în condițiile legii pentru a fi în prezența unui raport juridic de îmbogățire fără justă cauză este important ca îmbogățirea să se producă în lipsa unui temei legal sau contractual. Prin derogare, se va considera îmbogățire fără justă cauză și situația când la momentul îmbogățirii exista temei juridic, însă ulterior acesta a decăzut.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvență urmează să verifice aceste aspecte, or, în speță se pretinde validarea popririi pe suma de 200000 lei conform ordinelor de plată din 19 iunie 2013 și din 25 iunie 2013 în care se identifică că destinația plății constituie „plata în avans pentru imobil conform contractului 01-18/06/2013 din 18.06. 2013”.

De altfel, instanța de insolvabilitate neavând la dispoziție însuși contractul nr. 01-18/06/2013 din 18 iunie 2013, s-a limitat la interpretarea textului informației conform ordinelor de plată în raport cu antecontractul încheiat la 17 martie 2014.

Mai mult ca atât, art. 126 alin.(11) al Legii insolvabilității statuează expres că dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

La caz, Colegiul precizează că în circumstanțele expuse *supra* și din ordinele de plată menționate nu se poate concluziona cert referitor la existența unei datorii, deoarece aceleași ordine de plată denotă existența unui contract ce ar fi stat la baza întocmirii acestora, ceea ce nu a fost elucidat de instanța de insolvabilitate.

În conformitate cu art. 183 alin.(2) lit.d) Cod de procedură civilă, pentru a asigura judecarea justă și promptă a cauzei, pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie și are ca scop prezentarea de probe. În atare circumstanțe nu ar putea fi invocată părținirea instanței în raport cu terțul poprit, deoarece această este din sarcinile judecătorului la pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare.

În conformitate cu art. 118 alin.(3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Concomitent Colegiul notează că legea procesuală civilă prezumă dreptul instanței de a se expune asupra inițiativelor în cadrul unui proces. În contextul dat, Colegiul citează prevederile art. 26 alin. (2) Cod de procedură civilă, conform cărora contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Un alt aspect ce urmează a fi verificat la rejudecarea cauzei, constituie respectarea termenului de prescripție la înaintarea cererii privind validarea popririi de către lichidatorul SRL „Beruf-Auto”, or, recurenta invocă că lichidatorul SRL „Beruf-Auto” s-a adresat cu cerere de validare a popririi cu depășirea termenului de prescripție instituit de art. 267 alin.(1) Cod civil.

Conform art. 271 Cod civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Aici este de menționat că excepția de prescripție extinctivă este o abatere de drept material și nu de drept procesual, deoarece are ca obiect un drept subiectiv civil și nu un drept procedural născut în cursul procesului. Excepția de prescripție este o excepție de fond, deoarece privește exercițiul dreptului material la acțiune, iar stingerea dreptului material la acțiune nu poate fi opusă decât de către beneficiarul prescripției împlinite.

Pornind de la principiul disponibilității garantat de art. 27 Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Or, instanța urmează să asigure garanții reale și efective părților de a-și realiza drepturile sale, însă nu să le substituie.

La acest capitol, Colegiul notează că la rejudecarea cauzei instanța de insolabilitate urmează să examineze cererea înaintată de lichidatorul SRL „Beruf-Auto” privind validarea popririi și prin prisma acestui aspect, deoarece art.126 al Legii insolabilității vizează posibilitatea validării poprii în privința sumelor certe, valide și exigibile.

Chiar și în condițiile când cererea privind validarea popririi se examinează prin prisma art. 126 al Legii insolabilității, nu se exclude incidența normelor Codului Civil, de aceea instanța are obligația de a examina speța prin prisma argumentelor invocate de recurentă expunându-se în acest sens referitor la relevanța acestora litigiului dedus judecății.

Colegiul relevă că, din textul hotărârii contestate se distinge că instanța de insolabilitate, în esență, a preluat poziția lichidatorului conform cererii de validare a popririi și a generalizat constatările sale în raport cu înscrisurile anexate, ceea ce denotă o examinare superficială a cauzei. Instanței îi revine obligația motivării hotărârii în virtutea prevederilor art.130, 241 alin.(5) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. La fel, urmează să se indice circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La rejudecarea cauzei, de către instanța de insolabilitate urmează a fi verificate circumstanțele enunțate în raport cu probele prezentate și normele de drept relevante speței, pentru a se determina temeinicia/ netemeinicia cerințelor prin prisma normelor aplicabile raportului litigios.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept de către instanța de insolabilitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărârea instanței de insolabilitate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolabilitate, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Rodica Cernov, prin intermediul avocatului

Sorin Corceac.

Se casează hotărârea din 15 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Beruf-Auto”, în procedura simplificată a falimentului-Andrei Botnari împotriva terțului poprit Rodica Cernov cu privire la validarea popririi, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolabilitate-Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Oleg Sternioală

Judecători

Valeriu Doagă

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu